

Obsah

Úvod	1
Oddíl A: Úvod do ekonomie	3
1. Základní pojmy a souvislosti ekonomie	5
1.1 Ekonomický způsob myšlení	5
1.2 Role modelu v ekonomii	7
1.2.1 Model ekonomického koloběhu	7
1.2.2 Model hranice produkčních možností	12
1.3 Členění ekonomie	15
1.4 Základní metody a nástroje ekonomické analýzy	18
1.4.1 Funkce a její charakteristiky	18
1.4.2 Graf a sklon funkce	20
1.4.3 Derivace	22
1.4.4 Mezní a průměrná veličina	24
1.4.5 Optimalizace funkce	25
2. Trh a jeho charakteristika	31
2.1 Trh, směna a cena	31
2.2 Funkce trhu	32
2.3 Typy trhů	32
2.4 Subjekty trhu	33
2.5 Základní elementy trhu	34
2.5.1 Nabídka	34
2.5.2 Poptávka	36
2.5.3 Cena	39
2.5.4 Konkurence	41
Oddíl B: Všeobecná rovnováha	47
3. Racionální chování spotřebitele a formování poptávky	49
3.1 Rozpočtové omezení spotřebitele	49
3.2 Spotřebitelské preference	53
3.2.1 Preference spotřebitele a jeho užitek	53
3.2.2 Indiferenční analýza	56
3.2.3 Optimální výběr spotřebitele	59

3.3 Odvození individuální poptávkové křivky	62
3.3.1 Elasticita poptávky	64
4. Výroba a volba technologie	73
4.1 Teorie firmy a problematika výroby	73
4.1.1 Technologické omezení a produkční funkce	74
4.2 Výroba v krátkém období	75
4.3 Výroba v dlouhém období	78
4.3.1 Izokvanta a mezní míra technické substituce	78
4.3.2 Izokosta	80
4.3.3 Nákladové optimum firmy	82
4.3.4 Optimální objem produkce a náklady v dlouhém období	84
5. Všeobecná rovnováha	91
5.1 Směna a její efektivnost	92
5.1.1 Edgeworthův box-diagram směny	93
5.1.2 Obchodování na konkurenčním trhu	97
5.2 Výroba a její efektivnost	99
5.2.1 Edgeworthův box-diagram výroby	100
5.2.2 Hranice produkčních možností	102
5.3 Efektivnost výrobního mixu	104
Oddíl C: Ekonomický zisk firmy	111
6. Ekonomický zisk, příjmy a náklady firmy	113
6.2 Příjmy firmy	114
6.2.1 Příjmy firmy na dokonale konkurenčním trhu	115
6.2.2 Příjmy firmy na nedokonale konkurenčním trhu	117
6.3 Náklady firmy	119
6.3.1 Náklady firmy v krátkém období	122
6.3.2 Náklady firmy v dlouhém období	125
6.3.3 Vzájemný vztah mezi krátkodobými a dlouhodobými náklady	127
Oddíl D: Vliv tržního prostředí na chování firmy	135
7. Model dokonale konkurenční firmy	137
7.1 Podstata dokonalé konkurence	137
7.2 Výstup firmy ve velmi krátkém období	138
7.3 Výstup firmy v krátkém období	139

7.3.1 Individuální a tržní nabídka dokonale konkurenčního trhu v krátkém období	142
7.3.2 Rozhodování firmy o produkci v krátkém období	144
7.4 Výstup firmy v dlouhém období	146
7.4.1 Ceny vstupů a nabídka odvětví v dlouhém období	146
7.4.2 Rozhodování firmy o produkci v dlouhém období	148
7.5 Efektivnost dokonale konkurenčního trhu	151
7.5.1 Efektivnost z pohledu přebytku spotřebitele a přebytku výrobce	151
8. Model nedokonale konkurenčního trhu	157
8.1 Podstata nedokonalé konkurence	157
8.2 Příčina vzniku nedokonalé konkurence	158
8.3 Podoby nedokonalé konkurence	159
8.3.1 Monopol	160
8.3.2 Oligopol	164
8.3.3 Monopolní konkurence	167
8.3.4 Neefektivnost nedokonale konkurenčního trhu	168
Oddíl E: Trhy výrobních faktorů	175
9. Trh výrobních faktorů – trh půdy a trh práce	177
9.1 Ceny výrobních faktorů	177
9.1.1 Pozemková renta	181
9.2 Trh práce v podmínkách dokonalé konkurence	182
9.3 Trh práce v podmínkách nedokonalé konkurence	184
9.3.1 Úloha odborů na trhu práce	185
9.3.2 Monopson	186
10. Trh výrobních faktorů – trh kapitálu	193
10.1 Pojetí kapitálu	193
10.2 Kapitálové statky a jejich akumulace	194
10.3 Trh kapitálu	195
10.4 Výnosy z kapitálu	200
Oddíl F: Stát a jeho role z pohledu mikroekonomie	205
11. Tržní selhání a mikroekonomická úloha státu	207
11.1 Vymezení tržního selhání a jeho základních forem	207
11.2 Nedokonalá konkurence	208

11.3 Externality	209
11.3.1 Externality a efektivnost	210
11.4 Veřejné statky	212
11.5 Nedokonalé informace	215
11.6 Stát a tržní selhání	216
11.6.1 Eliminace externalit	217
11.6.2 Problém veřejných statků	218
11.6.3 Asymetrická informace	219
11.7 Vládní selhání	219
12. Teorie veřejné volby	225
12.1 Veřejná volba	225
12.2 Subjekty politického trhu	226
12.3 Mechanismy veřejné volby	228
12.3.1 Teorém středního voliče	231
12.4 Dobývání renty a role byrokracie	232
Oddíl G: Přílohy	239
Seznam zkratk	240
Slovník pojmů	242
Seznam obrázků	251
Seznam tabulek	253
Literatura	253
Internetové zdroje	254
Rejstřík	255